

Til Finansdepartementet

Oslo, 8. april 2013

Høringsvar til høring om unntak i advokaters taushetsplikt

Tax Justice Network - Norge ønsker Finansdepartementets forslag om unntak i advokaters taushetsplikt på skatte- og avgiftsområdet velkomment. Dette er et viktig tiltak for bedre innsyn i pengestrømmer som i dag er skjult gjennom advokaters klientkonti.

Norske skattemyndigheter oppdaget i 2010 at 7,5 milliarder kroner var overført til og fra skatteparadis gjennom advokaters klientkonti i perioden 2005-2009. Høyesterett har avgjort at Skattemyndighetene ikke kan få innsyn i hvem pengene tilhører, på grunn av advokaters taushetsplikt. Når pengene i tillegg går gjennom skatteparadiser oppnås et dobbelt lag av hemmelighet. Dette kan gjøre det umulig å finne ut hvem som er de reelle partene i transaksjonene, og hva som hensikten bak pengeoverføringen.

Taushetsplikten er en grunnstein i et fungerende rettssystem og skal verne om klientenes rettsikkerhet. Taushetsplikten ble imidlertid fastsatt i en tid der advokaters rolle i hovedsak var å bistå de som trenger juridisk hjelp for eksempel i forbindelse med en retts sak. I dag er det en annen type virksomhet som dominerer, såkalt «transaksjonsjus». Slik finansiell rådgivning og pengeoverføringer for multinasjonale selskaper er i kraftig vekst. -Vi har vokst særlig på transaksjonssiden hvor vi har fått flere internasjonale oppdrag, sier Geir Steinberg, partner og styreleder i Haavind til Dagens Næringsliv 22. oktober i år. Flere av forretningsadvokatene tjente inntil 40 prosent mer i fjor enn i år.

Advokaters taushetsplikt gir advokater mulighet til å drive en form for bankvirksomhet for sine klienter skjult for innsyn og kontroll fra skattemyndigheter. Dermed blir advokaters klientkonti en av brikkene som bidrar til å holde store deler av den globale økonomien skjult. Dagens lovverk har ikke tatt inn over seg denne endringen. En endring i lovverket kan dermed ikke ses på som en begrensning av taushetsplikten, men å finne den riktige grensen for hva taushetsplikten skal omfatte i lys av dagens realitet. Et viktig poeng er dessuten at opplysninger vil gå til skattemyndighetene, som også har taushetsplikt.

I Finansdepartementets forslag vil advokater på forespørsel plikte å oppgi opplysninger om innskudd og gjeld, pengeoverføringer, deposita og andre mellomværender på deres konto som tilhører klienten. De må også oppgi hvem som er de reelle partene i transaksjonene. Advokatforeningen har kommet med et motforslag til dette i Dagens Næringsliv 7. januar i år. De ønsker isteden at det blir opprettet en egen konto for hver transaksjon som går gjennom en klientkonto.

Et slikt system med egen konto per transaksjon vil imidlertid være enkelt å misbruke, for eksempel ved å dele opp transaksjonene og la dem gå gjennom flere konti. Dette kan gjøre det vanskeligere å få oversikt over totale beløp og reelle mottakere og avsendere. Motforslaget innebærer at ansvaret blir flyttet ut fra advokatkontorene og til bankene. Dette vil igjen kunne gjøre det vanskeligere å få innsyn i underliggende dokumentasjon om transaksjonene som er utarbeidet av advokater.

Vi mener at Finansdepartementets høringsforslag setter en riktig grense for taushetsplikten. Det er spesielt viktig at det ikke skal være begrensinger i hvilke transaksjoner som det kan bes om innsyn i. Følgende to tillegg vil etter vår vurdering styrke loven ytterligere:

- Informasjon om reell mottaker og avsender i transaksjoner som skjer gjennom advokaters klientkonti bør innberettes automatisk til skattemyndighetene, ikke på forespørsel som foreslått i dag. Dette vil være mindre ressurskrevende og vil gi bedre oversikt over transaksjonene.
- Det bør klargjøres hvilken underliggende dokumentasjon som vil kunne unnlates fremlagt ved bokettersyn fordi det faller inn under begrepet advokatkorrespondanse. Omfattes all dokumentasjon som utarbeides/korrigeres av en advokat, for eksempel avtaleutkast, dokumenter til og fra utenlandske offentlige myndigheter, for eksempel registermeldinger? Slik informasjon kan være viktig å ha innsyn i for å vite hensikten bak transaksjonen.

Med vennlig hilsen

Sigrid Klæboe Jacobsen
Styreleder Tax Justice Network – Norge
+47 468 61 189 / skype: sigridj / twitter: @sigridkjacobsen